

OP DEN UITKIJK.

Eenzaam is 't op den wijden plas. De golven rijzen en dalen, rijzen en dalen, de grauwe golven, eindeloos, rusteloos. Avond legt zich op het water, avond, die 't uitzicht korter maakt en de gevaarlijkheid grooter.

Er moet uitgezien worden, of het dag zij met glinsterenden zonnenschijn op de wateren, die de oogen verblindt, of dat het nacht zij, die het licht rooft en den omtrek klein maakt. Uitgezien moet worden, vooral waar de kust nadert.

Altijd is daar uitzien noodig. De wijde zee geeft goed varen; daar is alleen te letten op voorbijvarende schepen. Maar de kust is anders; die heeft haar banken, haar ondiepten, haar riffen; die heeft de zuiging van haar stroom, haar afdrifving; die heeft haar bakens en haar tonnen, om den rechten, den eenig bevaarbaren weg te wijzen. Die maakt uitzien noodig.

Maar het uitzien is toch ook de moeite waard. Dagen en dagen heeft de vaart alle aandacht in beslag genomen, 't was werken en slooven om de reis te volbrengen. Nu dringen andere gedachten naar voren; de gedachte aan de volbrachte reis; de gedachte aan de veilige haven; de gedachte aan het loon op den arbeid; de gedachte aan vrouw en kind, aan vriend en verwant; de gedachte aan al wat er dierbaars is, ginds in de verte, in de schemerende verte over de grauwe golvende wateren.

En de moeite van de reis wordt vergeten voor de blijdschap van de thuiskomst, nu reeds gesmaakt. Die thuiskomst nadert; bij elke golf, die doorgesneden wordt, bij elke schommeling van het schip, bij elken windstoot in de zeilen komt ze nader. Rustig zij ze afgewacht, in kalm vertrouwen en tevens in ernstige waakzaamheid. Er is immers een schipbreuk lijden in het gezicht van de kust, maar er is ook een blij binnenvaren in de haven der begeerte. Meer dan in volle zee is waakzaamheid noodig, maar meer ook dan daar werpt de thuiskomst haar blijdschap tegen. Meer dan voorheen dreigt nog gevaar, maar meer ook vervult de hoop het hart, de hoop op het einde van de reis.

Op den uitkijk dus. Hier is het niet voldoende, dat de man aan het roer het oog houdt op het kompas, om het schip te houden in den voorgeschreven koers; hier is ook noodig het scherpe, onbenevelde oog, dat door de duisternis dringt, om te zien, of de koers behouden blijft, en te kijken, of ook hindernissen komen in den weg. Maar op den uitkijk tevens in dankbare blijdschap, in volle verwachting, dat de hoop niet beschaamd zal worden, dat het eind der reis voldoen zal aan hetgeen de ziel er zich van heeft voorgesteld.

Op den uitkijk! Is het een Nederlandsche schipper, die daar zoo stevig en zoo rustig staat, en zoo scherp uitziet naar de rechterzijde? Laat het een Nederlander zijn; laat het Nederland zijn, op den uitkijk naar wat de toekomst zal brengen.

Ziet Nederland reeds het einde van den moeilijken tocht over de felbewogen golven van de wereldzee, waar de duisternis daalt en het donkerder wordt? Is het einde reeds in het zicht? Nadert de kust?

Vreugde wekt die gedachte in het hart. Twee bange jaren waren de gedachten enkel bezig met de moeilijkheden van den tocht, waar de gevaren dreigden aan allen kant, waar het stormde, zooals het nog nooit gestormd had. Daar moest op de zeilen worden gelet, en op het roer en op het kompas en op de kaart, en alle zeemanschap moest worden gebruikt, om het scheepje van het vaderland veilig te sturen. De gedachte aan rustiger tijd kwam bijna niet op in het hart. En nu durft de hoop toch reeds weer uitzien, en zich indenken, hoe het zijn zal, wanneer de storm uitgeraasd heeft; hoe weer als van ouds het leven in effen

baan zal gaan; hoe de ontwrichte maatschappij weer in het gelid zal zijn, en het denkbeeld van den oorlog niet meer ons in beslag zal nemen, van dat we opstaan tot dat we ons neerleggen, ja, ons vervolgen in onze droomen.

Maar de hoop weet ook, dat de gevaren toenemen, naarmate de kust nadert; dat juist bij die verlangde kust de golfslag het scherpst is, en dat bij het uitzien in blijde afwachting ook het toezien in ernstige waakzaamheid noodig is. Wat zal de naaste toekomst brengen? Zullen de golven zich nog meer verheffen dan ze reeds deden, gelijk ze het immers in steeds toenemende mate hebben gedaan? Zal het geweld van de woeste volkeren nog verwoeder worden, tot eensklaps de golven breken en uitloopen op het strand van den vrede? Is het geweld van den oorlog misschien niet reeds de branding aan de kust? Daar nog doorheen en dan komt het kalme water!

Nederland op den uitkijk hoopt het; het ziet dag op dag uit, of de uitgeputte volkeren niet haast elkander de hand der verzoening zullen aanbieden, gedwongen door het geweld van den oorlog zelf. Nederland op den uitkijk ziet scherp toe, scherper dan te voren nog, of er ook hindernissen komen op haar eigen weg. Ze verblijdt zich in hoop, en ze waakt in bezorgdheid, kalm en wakker, met den blik vooruitgewend, stevig en krachtig, zonder juichtoon nog, daar ze niet weet, wat haar nog bedreigt, en toch met de blijde verwachting in het hart, dat haar scheepje de veilige kust nadert.

Op den uitkijk! Uw beeld, mijn ziel. Uw beeld, gemeente van Christus.

Over de grauwe, woelige wateren ging uw tocht. Alle dingen waren tegen u. De wereld heeft u gehaat en Satan heeft u vervolgd, en gij waart als een klein scheepje op de groote zee, hulpeloos en verlaten. En toch hebt ge niet gevreesd, want ge hadt een kompas, waarnaar ge u kondt richten, en ge wist, dat uw schip sterk was, door meesterhand gebouwd. Ge hebt gearbeid, de eeuwen door, om te varen den u voorgeschreven koers, en al de gedachten werden ingenomen door den arbeid van de reis.

Maar bespeurt ge aan het feller klosten van de wateren tegen den boeg, dat het einde van de reis nadert? En nu begint ge u het doel van den tocht duidelijker voor den geest te halen, en ge zijt bezig met het Vaderhuis, dat voor u bereid is, meer dan in de voorgaande eeuwen. Is het niet, omdat ge nader bij huis komt? Is het niet, omdat u toegeroepen is, het hoofd opwaarts te heffen, wijl uw verlossing nabij is? Is het niet, omdat ge in de verte aan het schemerende strand uw Heer reeds ziet staan, die u tegemoet zal komen en u brengen in het huis Zijns Vaders, waar Hij u woning heeft bereid?

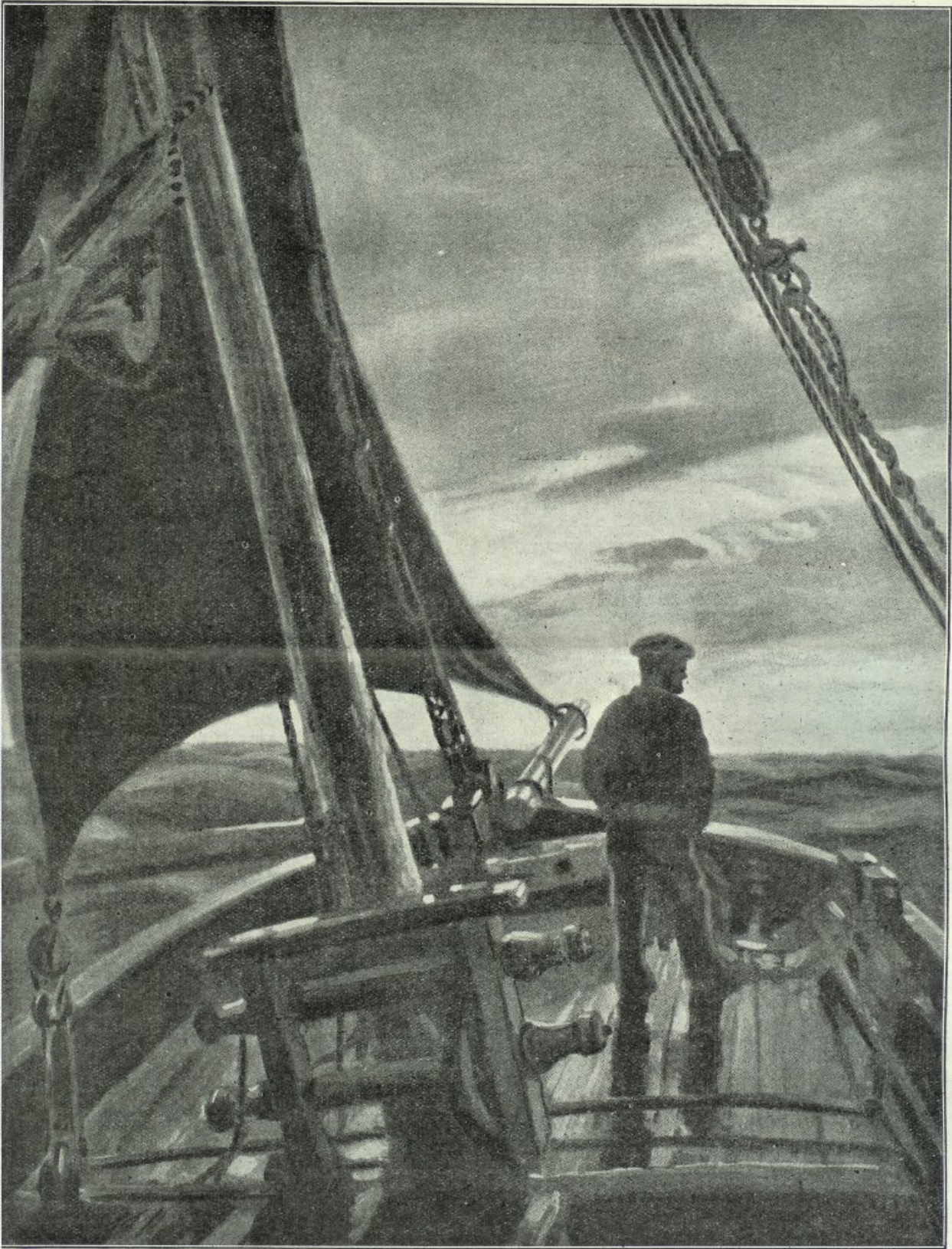
Op den uitkijk naar Hem. In blijde verwachting van Zijn komst. Maar dan ook in ernstige waakzaamheid. Want de gevaren nemen toe. De verleiding was nimmer zoo groot als thans, waar alle verleidende geesten de wereld vrede beloven en het hart geluk; waar van zoovele zijden u toegeroepen wordt, dat uw Heer niet wederkomen zal, en dat de wereld zich zonder Hem wel gelukkig zal maken; waar de wetenschap en de kunst aan de eene zijde u roepen ter aanbidding, en het vermaak en de ijdelheid aan de andere u verlokken tot vergeten van den ernst des levens.

De gevaren nemen toe, waar de kust nader komt. Wat zou het zijn, zoo gij nog schipbreuk zoudt lijden in het gezicht van de haven!

Daarom zegt uw Heer u, dat ge elkander zult vermanen, zooveel te meer als gij ziet, dat de dag nadert; dat gij waken zult en bidden, om niet in verzoeking te komen, want ook bij u staat het zwakke vleesch den gewilligen geest in den weg.

Op den uitkijk dus! In blij uitzien naar Hem, die voor u het vaderland der rust is; in nauwkeurig toezien op de gevaren, die u nog dreigen. Zoo, wachtend en wakend, de korte reis afgelegd, die u nog wacht. De kust is reeds in 't zicht!

A. L.

Naar een schilderij van Alf. Bachman.

OP DEN UITKIJK.